

АЛЬТЕРНАТИВНІ НАПРЯМКИ КРЕДИТУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Рабушенко Антон

Науковий керівник: к.е.н., доц. Євченко Н.Г.

ДВНЗ «Українська академія банківської справи

Національного банку України»

Незважаючи на поживлення, банківське кредитування все ще залишається занадто слабким, щоб стати реальним каталізатором економічного зростання в Україні. Основними проблемами кредитування корпоративного сектору України на сьогодні є: низька кредитоспроможність позичальників; недостатня забезпеченість фінансування; низький рівень довіри до національної валюти.

Враховуючи окреслені проблемні аспекти та зважаючи на фінансовий стан банків, на наш погляд, слід звернути увагу на послуги корпоративному сектору, що мають швидку фінансову віддачу, а саме короткострокове кредитування та проведення нетрадиційних банківських операцій, серед яких факторингові операції, колекторські послуги, обслуговування векселів, торгівля на ринку цінних паперів у короткостроковому періоді, договірні послуги.

Короткострокове кредитування корпоративних клієнтів (відкриття кредитних ліній, здійснення овердрафтного обслуговування, кредитування на поповнення оборотних коштів виробництва з коротким виробничим циклом) дозволяє підвищити ліквідність банку через зниження строків кредитування, не вимагає високоліквідної застави та знижує кредитні ризики.

Сегмент короткострокового банківського кредитування корпоративного сектору протягом останніх 6 років зріс у 4,5 рази, тоді як довгострокове кредитування – лише в 3 рази. Так, станом на 01.09.2012 р. обсяг короткострокового кредитування корпоративного сектору склав 319 млрд. грн., довгострокового – 276 млрд. грн., що вказує на політику підвищення короткострокової ліквідності банків України (рис. 1). Протягом останніх років

частка короткострокового кредитування корпоративних клієнтів зростає з 46% до 54%.

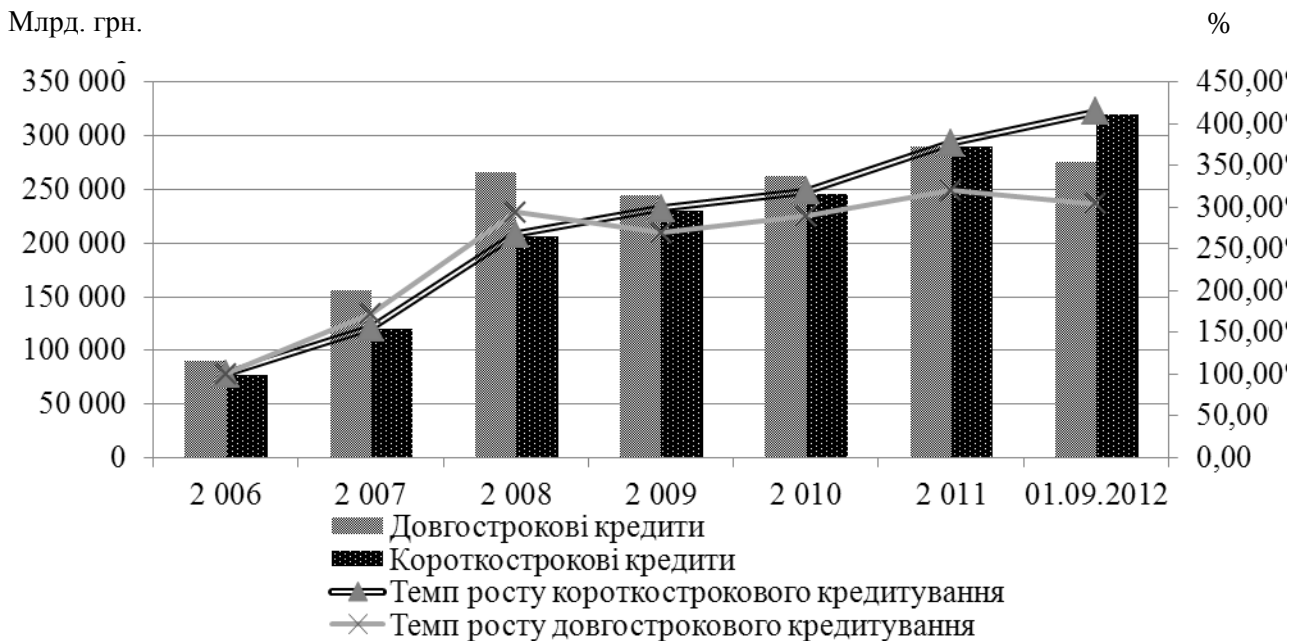

Рисунок 1 – Динаміка банківського кредитування корпоративного сектору України протягом 2006-2012 рр., млрд. грн. [1]

Серед нетрадиційних банківських операцій, на нашу думку, необхідно приділити увагу факторинговим операціям, оскільки, за ефекту масштабу проведення факторингових операцій надає банкам додаткові джерела доходів та збільшує клієнтську базу. Надання банком факторингових послуг з правом регресу дозволить підприємству збільшити високоліквідні активи та фактичний обсяг оборотних коштів нейтралізувавши при цьому ризик несплати. Водночас, банк отримує комісійну винагороду від проведення факторингового обслуговування при незначних кредитних ризиках. Крім того, термін факторингу – до 180 днів – дозволяє банку користуватись короткостроковими ресурсами дебіторів без виникнення ризику ліквідності.

Динаміку факторингового фінансування корпоративного сектору економіки України протягом 2008-2011 рр. наведено на рисунку 2.

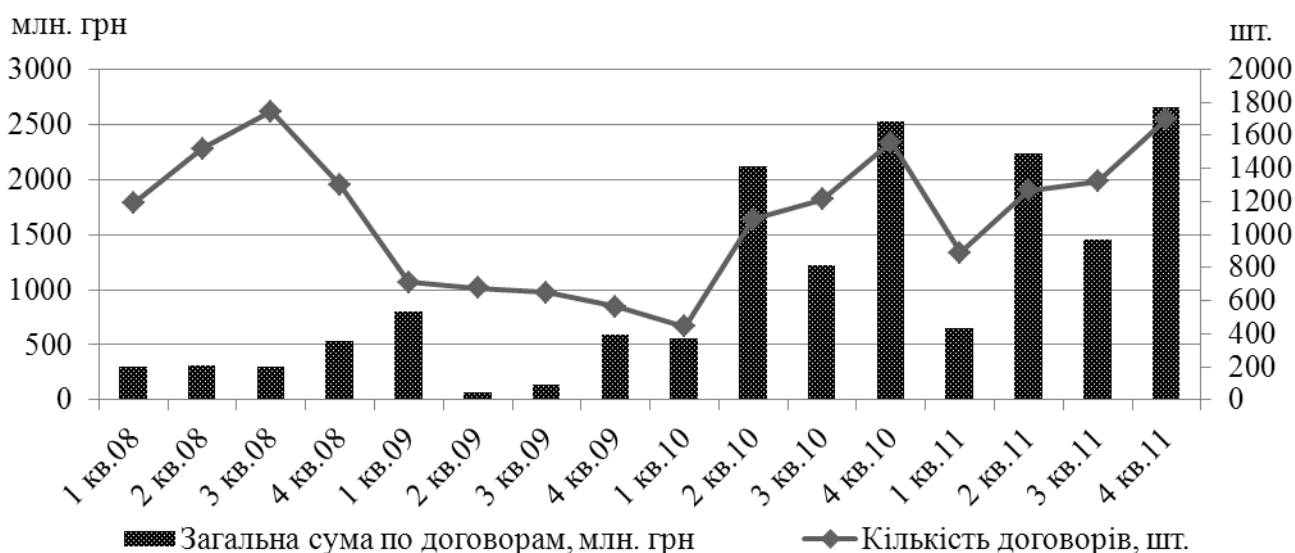

Рисунок 2 – Динаміка факторингового фінансування корпоративного сектору економіки України протягом 2008-2011 рр., млн. грн. [2]

Проаналізувавши дані, наведені на рис. 2., слід відзначити гостру необхідність підприємств у оборотних коштах в 2-4 кварталах. Протягом 2010-2011 рр. середня кількість факторингових договорів становила 1186 шт. щоквартально, що втричі перевищує показники 2008 р. Середній обсяг проведених операцій у зазначений період складав 1675 млн. грн. щоквартально.

Таким чином, проведення факторингових операцій протягом посткризового періоду призводить до зростання рентабельності діяльності банку; стабілізує фінансовий стан підприємства покриваючи ліквідні та інфляційні ризики, фінансуючи касові розриви; призводить до зростання лояльності клієнта, що дозволяє зменшувати резерви високоліквідних активів.

1. *Кредити, надані депозитними корпораціями // Статистичний бюлетень НБУ (електронне видання). – 2012. – № 8. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.*
2. *Про оприлюднення огляду ринків фінансових послуг за 2011 рік: розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 21.04.2012 р. № 221. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-oprilyudnennja-ogljadu-rinkiv-finansovih-poslug-ta-pidsu-doc67899.html>.*